

Fyrirreika hátíðarhald:

Frelsarin kallar sítt fólk á fund

Í samband við, at tað eru umleið 1.000 ár, síðan kristna trúgvin kom til Føroya, fara føroyingar at hátíðarhalda hetta ár 2.000. Settur er ein bólkur fyrirreika hátíðarhaldið

EDVARD JOENSEN

Føroyingar fara ár 2.000 at hátíðarhalda, at vit hava havt kristna trúgv í Føroyum í umleið 1.000 ár.

Hetta boðaði ein fyrirreik-ingarbólkur frá á tíðinda-fundi í Havn mikudagin.

Endamálið við tíðinda-fundinum var at kunna um tær ætlanir, fyrirreikarnir hava. Og at fáa fólk at lut-taka aktivt í hesum fyrirreik-ingum.

Tað kunnu fólk gera við at gera vart við seg og koma við hugskotum, sum kunnu leiða til eitthvørt, sum hevur samband við tiltakið.

Tað verðið seg eina kon-sert, ein fyrilestur, útferð ella hvat tað nú skuldi verði.

Breitt forum

Tað var Hans Jacob Joen-sen, biskupur, sum í nov-ember mánaða í fjór tók stig til at fara undir fyrirreikingar til hetta hátíðarhaldið.

Innbjóðing varð send øll-um kristnum samkomum í landinum, og hava allar, utt-an Brøðrasamkoman, boð-að frá, at tær vilja luttaka. Brøðrasamkoman hevur sagt frá, at tey verða ikki við, men hava onga grund-geving givið, upplýsti bisk-upur á tíðindafundinum mikudagin.

Ætlanin við hesum breiða forumi er, sigur Hans Jacob Joensen, at vísa, kristna trúgvin júst er ætlað at savna og ikki spjæða, hóast tað mangar sær soleiðis út.

Fleiri tiltøk

Umframt samkomurnar og kirkjuna, eru Landsstýrið og Felagið fyri kirkjuráðslimir eisini umboðað í ráðnum, sum fyrirreikar hátíðarhald-ið.

Ætlanin er, at fáa vitjan aðrastaðni frá til hátíðar-haldið.

Hans Jacob Joensen, biskupur upplýsti, at donsku biskuparnir verða allir bodnir til Føroya í hesum sambandi. Eisini verða um-boð fyri kirkjurnar í hinum Norðanlondunum boðin við. Og avgjørt er, at bjóða Margrethu drottning at lut-taka. Men hon verður boðin av Føroya Landsstýri.

Umframt vitjanir og slík tiltøk, verður eisini annað gjørt í samband við 1.000 ára haldið.

Eitt nú verða onkrar bókaútgávur fyrirreikaðar. Talan er um føroysku trú-arjättarnirnar, sum í grund-ini ongantíð eru týddar til føroyskt.

Hetta hevur Hans Jacob Joensen, biskupur nú gjørt. Tó er okkurt týtt áður. Til dømis verða týðingar hjá

Búmerkið, sum arbeidshólkurin hevur valt til tiltakið í samband við 1.000 ára haldið fyri Kristni trúnni í Føroyum, er partur av málninginum hjá Jógván Waagstein, har Sigmundur boðar Kristni í Føroyum fyrstu ferð

Jákupi Dahl av apostólsku dópsjáltanini og Luthers lítla katekismus við í bókini, sum nú kemur út í samband við 1.000 ára haldið.

Tað er grunnurin Fø-royskt kirkjumál, sum gevur út.

Eisini kemur ein nýggj, føroysk koralbók til nýggju sálmalókina út nakað skjótt, upplýsti Bjarni Bæk, dómpróstur á tíðindafundi-num. Bókin er næstan klár, segði Bjarni Bæk, og onkur er longu farin at royna hana. Onkrar smærri justeringar eru eftir, og so verður hon givin út.

Við í hesi bókini verða tey vanligu, kendu sálmaløgini, umframt tey føroysku, sum komin eru seinna árin. Tað vil siga, æði tey, sum vit við tíðini eru von við og kenna, umframt onnur heilt nýggj, sum ikki eru so kend.

Eisini verða onkur ensk lög við í bókini, men høv-uðsparturin verður tað tradi-tionella, sigur Bjarni Bæk.

Tiltøkini, ætlanin er at hava í samband við 1.000 ára haldið, verða hildin alt árið 2.000 og verða ymsa-staðni í Føroyum.

Tað stóra høvudshátíðar-haldið verður hvítusunnudag, sum verður tann 11. juni ár 2.000.

Eitt sindur av skemti stóðst av hesum á fundi-num, av tí, at 11. juni, sum kunnugt, manna millum á donskum verður nevndur »Fandens fødselsdag«.

Men hví ikki hátíðarhalda kristnu trúnni júst tann dag-in? Fanin er ein rættiliga stóru partur av okkara lívi og trúgv.

Men tað var tó ótilætlað, sigur biskupur, at tað gjordist henda dagfestingin. Sjálvandi er tað hvítusunnudag, sum er føðingardagur Kristni trúnnar, sum haldið er sett til.

Ymsar hugsanir

Almenn hugsan er, at Fø-oyar vórðu kristnaðar við Sigmundi Brestissyni um-leið ár 1.000.

Hans Jacob Joensen, biskupur, sigur, at hann hevur spurt seg fyri hjá søgu-monnum, og eru teir eitt sindur ógvær á málið um heilt nágreiniliga árið. Onkur sigur, at tað hendi í 998, onkur sigur 999, men mett verður, at vit við góðari samvitsku kunnu hátíðar-halda hesa hending ár 2.000 og siga, at tá eru 1.000 ár liðin, síðan fyrsti mis-sionerurin steig á land í Føroyum.

Men vit vita, at frískir munkar, sum helst hava verið kristnir, hava búð í Fø-oyum, áðrenn víkingarnir komu henda vegin.

Tað sigur Dicuil, ein frískur munkur í Fraklandi, í bók, hann skrivaði í árinum 825.

Vísindarligar kanningar av plantuleivdum siga okk-um, at fólk hevur búð í Fø-oyum í fyrri helmingi av

sjeiyndu öld. Og møguleiki er fyri, at hesi fólk hava verið kristin, hóast pollen-kanningarnar sjálvandi ikki siga nakað um tað.

Hart og effektivt

Hvussu er og ikki, so rokna vit kortini við, at tað er kristni boðan Sigmunds til víkingarnar umleið ár 1.000, sum er grundarlagið undir okkara trúgv í dag.

Føroyingasøga, sum er einasta kelda, vit eiga um hendingarnar, sigur okkum, at ikki hevur hann farið heilt fram eftir boðum meistar-

ans.

Tá ikki hjálpti við orðum, varð tikið til gerðir. Tað vil siga svørðið. Og so bar til, hóast neyvan allir, sum kristnaðir vórðu á henda hátt, hava meint so ógíluga nógv við sína trúgv.

Og nakað væl av politikki man hava verið uppi í eisini. Skaldskapurin hevur eisini fingið væl burtur úr hesi hending á Tinganesi, tá Sigmundur stenddi Føroyingum til fundar. Og Tróndur fór úr Gøtu, sigur Tróndar-kvæðið okkum, ikki bara til at mótmæla trúnni, men líka

nógv at mótmæla, at hon kom frá útlenskum kongi. Yrkjarin letur Trónd siga soleiðis við menn sínar, áðrenn farið verður úr Gøtu:

*Heilir, sælir mínir menn!
Á hesi morgunstund
skulum vær nú til Havnar
suður
á tann trínarfund.*

*Skulum vær niga Ólavi
kongi,
skulum vær honum láta?
Skulum vær krúpa so í
krógv,
tá man mangur síta.*

Og einki spurdist heldur burtur úr missionsferðini hjá Sigmundi á tí sinni.

Seinni, tá hann við svikum og svørði gekk á Trónd, bar betur til.

Úrslitið er so kortini, at føroyingar 1.000 ár seinni kunnu hátíðarhalda hetta við ymsum tiltøkum.

Og tann, sum hevur eitthvørt gott hugskot til hátíðarhald, kann venda sær til formannin í stýrisbólkinum, Poul Jákup Thomsen, sum hevur

tel. 1 75 22
ella

postboks 1121
FR 110 Tórshavn.

Nógv vatn er runnið, síðan Grímur Kamban tók land í Funningi, og seinni kristna trúgvin kom til lands